



A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Szombaton 19. Juliusban. 1788.

Hát még-is tsak Hadi-környülállások? mikor lesznek már a' tsaták?

Szüntelenül valók az apróbb tsaták; de a' mellyeknél sokkal nagyobbak a' környülállások. A' mi mostani tudósittásaink minthogy nem olyanok, mellyekkel mi az Érd: Olvasókat gyönyörködtetsük, hanem azoknak figyelmetéseket ébresztjük, minden szó-szaparitásbéli tzifraság-nélkül, valamint vézszük szintén olly mezeitelenen írjuk-le a' történeteket. Minthogy ígéretünk-szerént adólsak vagyunk a' Kapután Basának, vagy a' Török Ter-



geri fő Vezérnek a' Fekete-tengerben Muszka-szapannyal lett meg-mosdottatásának bővebb le-írásával, a' tudósítások-szerént erről csak ezt írhatjuk: „A' múlt hón. 18-dikán a' Török fő Tengeri Vezér 57 nagy hadakozó-hajókból álló hajós Sergével támodván-meg a' Muszka Tengeri fő Vezér Hertzeg Nafszau 27 hajókból álló hajós-sergét, midőn látná a' Nafszau Hertzeg, hogy a' Török Vezér a' Tengeri szomorú játékhoz igen tüzesen kívánna hozzá fogni, a' maga hajós-sergét a' szélnek és Török a' hajós-seregnek olly formálag állítja, hogy az első tűz-adásra, hól a' szél a' füstöt-is egélfizen a' Török Sergekre borította, kéntelenített a' Kapután Balsa a' maga Sergével leg-ottan meg-fordulni és hátrálni. A' második és harmadik tűz-adásra minekutánna 2 Török hajók el-merítettéknek és 3 hajók mindenestől fogva el-fogottaknak lenni szemléltetnének, jobbnak itélé a' Török Tengeri Vezér a' maga repülő vitorlait szaladó szélnek ereszteni, és a' Muszka hajós-seregnek hátat adni. Ekkor Hertzeg Nafszau egélf erejével a' Kaputány Balsa után indulván, annak az üzés-közben meg-határozhatatlan ugyan; de igen nagy károkat tett, és a' Fekete-Tengeren el-kergette. Itt 5000 hajós-katonái fogottanak-el a' Kapután Balsának; kik külömb külömbféle nemzetü Keresztényekből állanak többnyire. —

Erdélyben a' múlt hónapnak végén nem vették tréfára a' dolgot, hanem meg-hallván, hogy a' Töröknek nagyon szándékában vagyon, vagy a' Törtsvári vagy a' Volkáni kapun bé-ütni; tehát azon két kapukat jobban meg-rakták katonákkal: a' Törtsvári



ri kapunál eddig, a' mint tudjuk, tsak 2000-en vannak; de most ugy meg-erösítettett, hogy a' jártasabb Tifztek' itélete-szerént, ha a' Török 30-ezerrel akarna-is ottan bé-ütni, jó szót sem adnának nekik. De hogy a' Vas-kapunál-is bátorságosok legyünk, a' Leop. Toskána Húszár Rgmtbéli Obrst: 2-dik Svadroma, melly eddig Szászvárofon feküdt, hirtelen jött parancsolat által, illetve Hátszegre által - költözött; Szászvárosra pedig edgy Bataliom gyalogság, melly áll az Orosz Regimentnek edgy Osztályából, a' Rall Rgmtk (ez előtt Gyulai Ferentzének hivatott) ismét egy Osztályából és 5 ágyukból az Oberstlájdn. Nemes keze alatt.

Ezen Sergek és kapuknak őrizetei, a' Generálmáyor Pfefferkorn gondviseelésére vagynak bizatva. A' Generál Gr. Vartensleben Táborából-is a' Vurmzer Húszárok Erdélybe fognak menni. — Egy Toskána Húszár nem régiben azért lövetett föbe, hogy egy tsatában nem kötelelsége-szerént az ellenség után; hanem a' préda után és egy szabadon járó Török-ló után nyargalt. — Eddig meg-irván ezen levelét a' tudósító, éppen Postára akarja valatenni, midön a' Volkáni kaputól egy Kurir érkezett olyan hirrel, hogy 50-ezer Asiai népből és más Törökökből álló ellenség a' Volkani kapu előtt meg-jelent; ez a' hir mindeneket nagy mozgásba és bojongásba helyhezttete; Szászvárosról-is azon említett Bataliom mingyárt azon kapuhoz ki-indittaték: ezen dolognak mitsoda ki-menetele lett legyen, rövid időn meg-fogjuk hallani.



Lású viz-partot mos. Éppen ebben a' vízben kívánnyák most a' Nagy Vezért tetétől-fogva talpig meg-fereszteni. Az Orosz Birodalom mint egy alattomban égő lású tüzzele kezdvén a' hadi-dolgok' folytatását, a' Török rendeletlen későséget azért nem kívánja vala meg-előzni, hogy a' Nagy Vezér a' maga nagyobb erejét a' tüzet már fellobbantottakra fordítván, ő addig, míg ezek hólni apróbb üstök-húzásokkal fognának bajlódni, még a' leg-meszszebb lévő Tartományit-is erős óltalom alá helyheztetvén, minden-felé ugyan azon egy időben kezdhesen az ostromhoz. A' meszsze-látó Politikusok igen mesterségesnek és — éppen a' Török Tábor természeté ellen valónak lenni mondják ezen mostani tsatázó útat. Míg a' Nagy Vezér a' maga nagy erejével meg-nem érkezék, addig az Ausztriai fegyver minden-felé sürűen hánnya vala a' szikrát, mihelyt ez meg-érkezett azonnal magát óltalmazó állapotba helyheztette a' F. Ts. nagy Tábor; még pedig úgy, hogy fokkal veszedelmesebb az ellenségnek a' két ellenséges erő között fekvő folyó-vizek miatt, ehez által-jöni tsatára úgy, hogy veszedelem-nélkül való visszamenetelét-is reménylhesse. Már most, míg ezen egy-másra törekedő két erő tsak a' magok Sántzaikból tekintgetnének egy-más szemébe, addig Moldovát (hól már sem fokot arat a' Török) egészen el-foglalják, és az Orosz Sergek a' magok további ostromokat-is kedvek-szerént folytatják. Ha a' Török a' maga erejét erre fogná fordítani, már akkor ezek itt magokat tsak óltalmazó állapotba helyheztetik, és a'



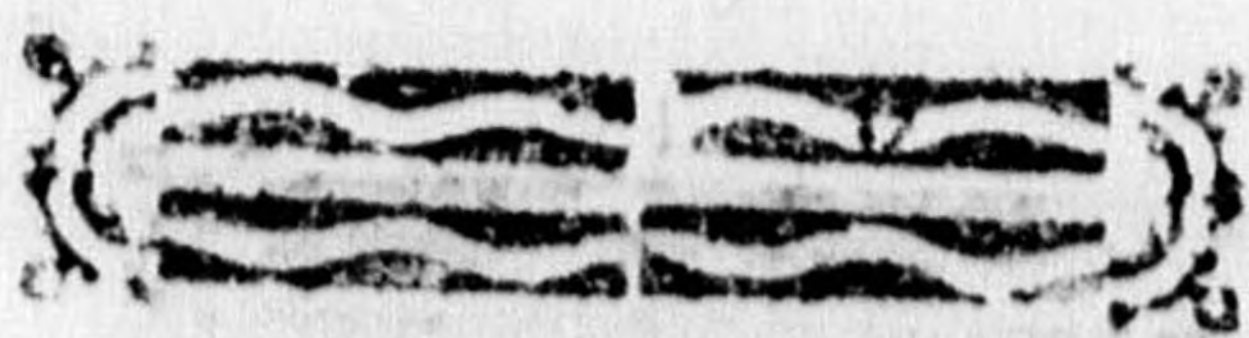
Belgrádi kapukon fog Hannibál kotzogtatni, és Ser-
viát 's Bosniát foglalja-el. Ha pedig a' Nagy Ve-
zér a' maga erejét álhatatofon Servia és Bosnia-fe-
löl tartaná és azzal mozdúlni nem akarna, így
mind addig fognak egy-más szemébe nézni, míg a'
hideg napok elöl az Asiai Török Sergek meg-szök-
vén, és a' más Tartománybéli Jantsároknak-is a
dér bőv nadrágjokba költözvén, a' hideget meleget
egy aránt szenvedhető Húzárnak nem lesznek kivel
tsatázni. Khotzim és Jalsi fekszik most inkább a'
Nagy Vezér' szivén; azért Oláh-ország-felöl mon-
datik egy népségből álló Tábor útnak, hogy ezen
a' részén jelenhessék-meg. — A' Jalsiba Generálm.
Fábri Ur helyet tétetett Marolé (a' Huzárok Ma-
rodinak hívják) nevű Hellytartó Török Hertzeg
még meg-nem érkezék Jalsiba a' maga 12-ezerből
álló Népével, hogy Fábri Urat onnan fel-váltsa;
noha ennek jobb el-fogadására még 3 Sergek, u.
m. Kaunitz, Mitrovski és Barkó a' Fábri Ur Tá-
borához érkeztek és ragasztattak. — Mavrojéni-is
még Oláh-országban vagyon, és nem a' Nagy Tá-
bornál gazdálkodik, a' mint mondatik vala.

A' múlt hónapban Pétervárából, Stokholm-
ból Londonból és Bétsből érkeztenek vala csak
nem ugyan azon egy időben Kurirok Berlinbe, no-
ha itt leg-nagyobb tsendefség és halgatás uralkodik.
Edgy Berlini Levél-szerént, a' Berlini Muzka Kö-
vet Gróf Románzov a' maga Tsáznénja képében
arra kérte a' Pruszszus Királyi Ministeriumot, hogy
a' maga közben-járása által venné arra a' Svéd
Udvart, hogy a' maga Muzka ellen intéző hadi-



készületeiről tenne-le, mivel az Orosz Udvar néki erre semmi okot nem szolgáltatott volna. Meg-e-
sette a' közben járás vagy nem? arról semmit nem
tudhatunk; de annak igazságán minden Levelek
meg-edgyeznek, hogy a' Svédok Finlándiában Tá-
borban vagynak, és ezen Tábort a' Svéd Király
maga személlye-szerént fogja Vezérleni, a' 12-dik
Károly példátlan példája-szerént, és léznek alatta
más 4 Vezérek u. m. Májerfeldt, Sziegroth, Mör-
ner és Kaulbars. A' Svéd hajós-sereg, melly 12
nagy és 9 kisebb hadi-hajókból áll, és a' mellyel
már a' m. hón. 16-dikán a' Finlándiai szegeleteken
áll vala a' Királynak öregebbik Öttse Károly, ki
ezen hajós-seregnek fő Tengeri Vezérje — olyan
Tengeri Sergetskének lenni mondatik, melyhez ha-
sonlóval még a' Svéd Udvar soha a' Tenger színé-
re ki-nem állott.

A' Lembergi Levelek-szerént. Azon Szerás-
kier Bafsának, kit 50-ezer Néppel Oszakov-felé
szándékozni észre-vettenek, Hertzeg Rcpnin 40 ezer-
rel került eleibe. — Ugyan ezen Levelek-szerént,
egy nagy hadi Muszka hajó az ellenkező szelektől
a' Török hajós-sereg közé vettetvén, ennek Kapi-
tánnya Székhen Ur, ki inkább kíván vala minden
Népével edgyütt a' Levegőbe fel-repülni, mintsem
a' Kapután Balsa fogságába esni, az ellenség kö-
zött a' maga hajóját fel-vetette, kik közül tsak
ugyan a' Kapután Balsa fokot ki-fogatott. Ugyan
ekkor a' Muszkák 4 meg-terhelt Török hajókat fog-
tanak-el.



London. — A' Nagy Britanniai Udvar el-bámúlt az Ujságíróknak, a' Pétervári Levelek után tett, azon tudósítáfolokon, hogy t. i. ezen Udvar 4 minden hadi-szükséges dólgokkal meg-terheltetett hajókat küldött volna Konftántzinápolyba; melynek igazságtalan voltát nem tsak ki-hirdettette, sőt arról-is a' 2 F. Tsászári Udvarokat ujra bizonyofokká tette, hogy ő a' meg-igért egy részre-sem-hajlóságát tsalhatatlanúl meg-tartván, az edgyütt tsatázók közzül edgyiknek-is semmivel segittségül nem léfzen.

Lemberg. A' Közönséges Tárfaságnak Sergej a' Prufzszus határ-széleken már el-kezdették a' magok rendeletlenségeket. Ezek Sergeftől mennek által, bé-szállanak, ételt italt kérnek, és a' töllök ezt meg-tagadókat tüzzel és fegyverrel fenyegetik. A' Vársovban lévő Prufzszus Minister ez eránt parantsolatot vett, hogy panaszoljan; és ha ez nem találna rajtok orvasolni, könnyen meg-esketik, hogy a' Prufzszus fegyverefek-is Lengyel-országba bé-szállanak — mellynek külömben tsak a' szerentséfen végzett Török háború után kelletnék meg-esni; midön az el-foglalt Tartományokkal edgyütt-olftó rubrikában tatáltatott helyetskék-is a' halgatás jutalmául szolgálhatnának. Egy idegen Politikus azt jövendöli, hogy a' Török háború mind a' 2 Kezrefztény Tsászárok részéről igen szerentséfen fog véghez menni; de az olftozás más háborút szül Európában, és ha edgy helyt ki-alúfzik-is a' tüz más helyt megint fel-lobban mind addig, míg ki-ki a' magájéval önként meg-nem elégfzik.



Elegyes Aprósdágok.

A' közönséges hírek és Levelek-szerént Bétsnek az ő külső Várofsaival edgyütt megint 5000 fegyverest kellett állítani. — A' Budai Ujság-szerént, Pest Vármegye 870 legényt fog adni; Pofony Vármegye 354-et katonának 17-tet pedig a' hadi-szeke-
rek mellé. — — — — —

Ha ez a' Budai Ujság-szerént igaz, gondolhatják az Érd. Olvasók, az egész Haza mennyit fog-adni. — Azt irják bizonyos Levelekben, hogy, mivel a' Porta a' békefséget munkálódókkal fel-borzadt szemöldökkel gorombáskodik, már az ő nagyobb bozfszúságára félben-is szakadtak volna a' békefség munkái, a' honnan — már most minden szegeletben tüzet fognának egyfzersmind lobbantani — és mind addig a' háborúnak vége nem szakadna, mig a' Török egész Európából ki-nem hordoná a' Sátorfát — és hogy már most ezen tzélből gyűjtenének megint egy 50-ezerből álló Serget a' 2 fejü Sas tzi-merü Zászlók alá. A' katona szedés az egész Orosz Birodalomban nem kifsebb, mint nálunk. —

A' Tsekeknek esztendőben 300 ezer mérö gabonát kellett az idei termésből a' Nagy Tábori élés-házokba költöztetni. — — — — —

— — — — —
— — — — —



A' Zemlini tudósítások-szerént ezen szörnyü meleg napokban nagyon meg-szaparodott a' betegeknek számok a' Tábornál, sőt maga ö Felsége-is ottan ottan változó egélséggel vagyon, noha minden köntöse vékony vászonból vagyon, és fejét egy fekete szalma-kalap fedezi. Már reggeli 3 órakor a' Sergeket vizsgálja ö Felsége, — olly parantsolatot adott az egész Tábornál, hogy a' hól ö Felsége el-mégyen, ott a' Pásinton heverő katona nem hogy fel-keljen előtte; de még a' pipát se vegye-ki a' szájából. Ebéd alkalmatossággal gyakran megkósiolja a' katonáknak Tábori ételeket a' nagy fakalánnal, és jó appetitust kíván nékik.

A' Szebeni Ujságokban tsak ezt olvassuk: „Tsak hijába várták a' mi Sergeink a' Volkáni kapun kívül Portsénynél, a' közelebbről említett 50-ezer Törököket; mert azon kívül hogy hálóba kerültek volna, még azon 12-ezer Törökök-is, a' melyek már a' Volkáni kapun bé-indultak vala Erdélybe, meg-értvén hogy a' mi Sergeink alkalmatossint meg-szaparódván kéfzen várják őket; nem itélték bátorságosnak közelebb jöni, hanem a' többihez vissza térvén, bejebb mentenek az Oláh Országba. Már meg-válik hól fognak ezután próbálni, és mitsoda ki-menetellel, mert a' mi Sergeink látván hogy a' Törökök-is egy néhány ezerenként kezdetek jární, mindenik kapuknál ollyan jó-rendeléseket tettek, hogy keveset lehet a' bé-ütéstől félni. — Obester Horváth Petruskánból Kumányestire vissza húz-



húzta magát; minthogy oda bajos vólt eleséget és futrást hordatni. Ezen Obesternek az Adfudnál e-
fett tsatájáról még bővebb tudósításunk nem érke-
zett. — Erdélynek nem sokára szerentséje lészzen a-
hoz, hogy jövendőbéli Fejedelmét Fő-Uralkodóját
Ferentz Hertzeget a' maga határaiban láthassa: e-
zen hón. 20-dikán Dobrára váratik, 25-dikén pedig
Szebenbe fog érkezni, onnan két napi mulatása után,
a' határ-széleken lévő Kordonnak még-tekintésére
indul.

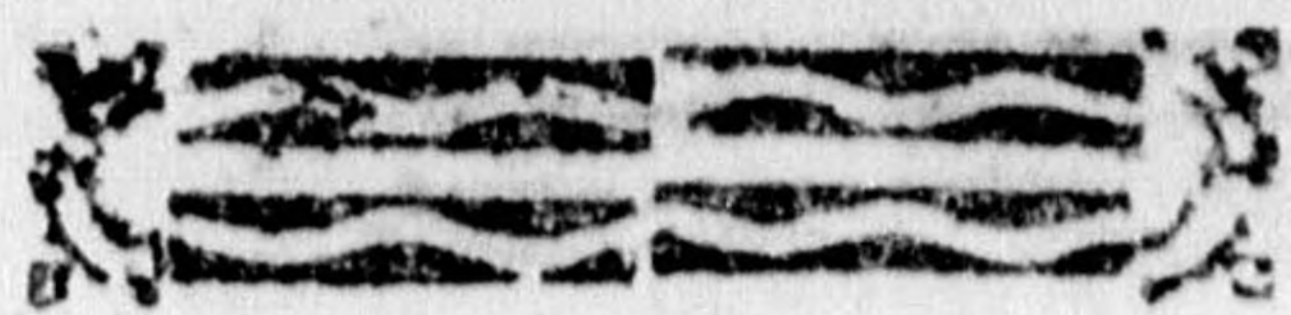
*A' Fő-Hadi - Tanátstól következő tudósítások
adattak ki:*

(**) Generál Gróf Vartenslébentől Pántsovára
rendelt Generálm. B. Lilien jelenti, hogy ezen hón.
4-dikén éjjeli 2 órakor egy néhány Török szejkák a'
túlsó parton Visznitzánál le-ereszkedvén, minékünk
a' Tsárdák-szigeténél vas-matskán függő edgy ha-
jónkra, és egy kisebb rendü szejkánkra (melyben
rend-szerént 4 ágyuk valának) rá-ütöttek: mind két
részről ágyuzni kezdetek, de látván a' szejkás Ba-
taliombéli All-Hadnagy Rhein, hogy az ellenség
szüntelen közelgetne, tehát a' vas-mátskáknak kö-
teleit el-vagdaltatta, és az Oftzer szigetnek innetső
partja-felé szüntelen ágyuzva le-ereszkedett: ottan
más kis-szejkára találván, annál meg-állott és tüzel-
getett a' túlsó parton lévő Török szejkákra. Azon-
ban meg-virradván, az Oftzer szigetnek felső szeg-
letén edgy nagyobb rendü szejkával álló Fő-Had-
nagy meg-látta, hogy a' Törökök sok szejkával ér-
keztek-meg a' túlsó partra; mellyet leg-ottan meg-



izent az All-Hadnagy Rheinnek, hogy magára vigyázzon, és a' Sajakájával bátorságos partra lieszen, mint maga tselekedett: de az All-Hadnagy vigyázatlan bátorságból ezen rendelést nem teljesítette, sőt még az ellenség-felé kezdett közelgetni és ágyuzni; a' mellyből a' lett, hogy a' Törökök ötöt meg-támadván 2 stuttzofsát és 2 kormányofsát el-lőtték, a' fajakát-is két helyen meg-rontották, e' fzerént a' több evezők sem hordozhatván jól a' fajakát, alig tudtak a' szigethez közelíteni véllé; hogy a' partra ki-ugrosván életeket meg-tarthassák. Az alatt a' Törökök ezen meg-sértett fajakát a' benne lévő ágyukkal és készületekkel edgyütt el-fogták, és a' túlsó partra vitték: mellyet a' fajakás Seregnek Májora-is Redange, 6 fajakákkal, de későn segittségre jöven; már többé vissza nem vehetett. — Supánekből Generálm. Papilla jelenti: hogy ezen h 3-dikán virradtakor az Allion hegyen 500, Orsova felől pedig Tundina Sadrinál 300 Törökök mutaták magokat, az elsők mingyárt a' mi szélső vigyázatainkra tüzelvén, azokat bejebb kergették, az utólsók pedig a' Tundina Sadri fogadót el-égették; ezt látván Generálm. Papilla, a' maga Sergeit jó rendben szedte: melly miatt a' Törökök a' térségre bé-nem jöhettek, hanem a' bokrok széliben a' mi kerülő vigyázatunkal edgy keveset tsatázván, minnekutánna részünkről 2-tő közüllök pedig 5 el-esett volna, ök 7-hajókra és két fajakákra kerekedvén Orsovába vissza-mentek. — Julius 5-dikén dél után Orsova Várából 600 Törökök a' hegy allyán, és a' Duna melyékén ki-jöven, a' bokrok közül gye-

ker



kor izben puskáztanak a' mi vigyázatainkra, sőt az Orsova Várából lett ágyuzás alatt 3 Török sájkák-is a' Tserna végénél meg-jelentenek: de midőn a' Generál Papilla rendeléséből, az Illir. Oláh Regimentbéli Obester Hiebel maga Sergével azoknak ellent állott volna, egyfzersmind pedig a' mi Orsovánkból az ő Sajakáikra egy néhány ágyu-lövések estenek volna, mindnyájan vissza-tértenek: ezen tréfaságban 5 Törökök estenek-el, és kettő sebesített-meg, részünkről pedig egy-sem. — A' Generál Gróf Vartensleben keze alatt lévő Generálm. Gróf Aspermont jelenti, hogy ezen hón. 2-dikán a' Szabad-seregből 30 legények, Kullisból a' Szemendria határon gabonát szekerekre rakó Törökökre ütvén, az ő tüzelések által 2 Török, egy ló, és 3 Ökrök el-estenek; ezen lármára a' közelebb lévő völgyekből feles Törökök nyargaltak-elé lóháton, melyre a' Szabad-seregbéliek, a' gabonás szekereknek fel-gyújtása után vissza húzták mágokat. — A' Generál Gr. Mitrovszkitól O-Gradiskához állított Gradiskáner Regimentbéli Oberst. Kvosdánovits, ezen h. 1-ső napján kémjei által észre vévén, az ellenség Makkovátznál mi hozzánk bé-ütni szándékoznék; tehát más napon reggel a' Kvosdánovits Serge, a' Gyulai Sámuel Regimentből edgy osztály, a' Szártoris Vasalsai közül egy osztály, és a' Szabad-seregből egy Kompánia Fő-Hadnagy Margettits keze alatt egy néhány ágyukkal azon helyen, a' hól a' bé-ütésnek kell vala lenni, öfvegyülekezvén; estve-felé az említett Fő-Hadnagy a' Száván által küldetett; a' ki 4-dikén jó reggel Török

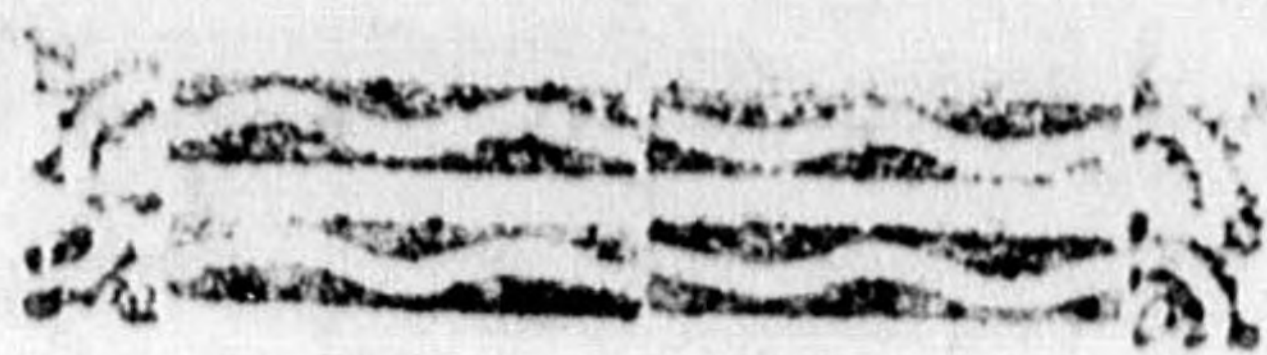


rök Gradiskán alól az erdőben, a' jövöben lévő ellenséggel öszve-találkozott. Mind két részről tüzesen el-kezdödék a' tsata, melyben tsak hamar részünkről 2 Káplár és 4 köz-ember el-esék 4 pedig sebet kapa; de millyen vitézül viselték légyen magokat a' miéink, meg-tettzik abból, hogy a' Törökökből 55 esett-el két fő Agákkal edgyütt: a' kiket most a' Törökök el-nem vihettek magokkal mázfzori szokások-szerént, hanem kénytelenítették azokat a' tsata-piatzon hagyván, magok a' sebesseikkel edgyütt Gradiskába vissza-szaladni. Az Oberster Kvosdanovits ezen Fő-Hadnagy Margettiset, mind mostani, mind pedig mindenkori szemes vitézségéről nagyon meg-dírsirte. — Serviában a' Hertzeg Hohenloe Vezérsérsége alatt lévő, úgy nevezett réserva Táborhoz: a' melly rendes és rendetlen Szabad-seregbéliek tartoznak, azok közül egy alkalmas őrizet vagyon Vályevánál Belgrádon helyül 3-mért-földel a' Száva partján; ez az egész vidéket jó őrizet alatt tartja, és a' körül lévő Tartományokban az ellenségnek minden mozdulásaira vigyáz: ezen Szabad-seregbéliek észre-vévén, hogy Vályevától 6-mért-földnyire a' Drina-vize partján Tzvornik és Vicegrad Városok között lévő két faluk, u. m. Bátsevátz és Dána mellett meg-telepedtek volna; el-küldék magok közül ezen hón. 1-ső napján Zászló-tartó Vujadinovitsot 100 Szabad-seregbéli legénnyel, és még 200 Serviai Keresztyénekkal, kik ez előtt Török jobbágyok valának: Vujadinovits 4-dikre virradolag éjtfizaka Dána faluhoz meg-érkezvén, edgy részét Sergének Bátsevátzhoz

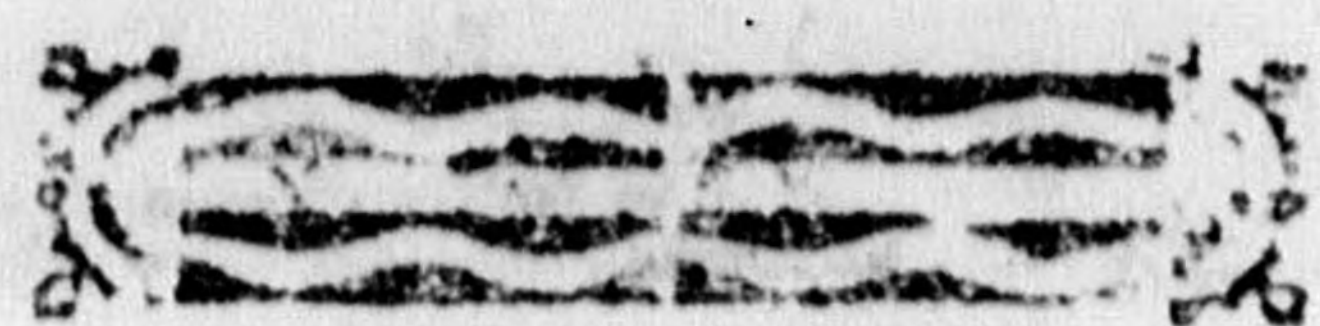


küldötte; virradtakor ezen két falukat egyszermind tüzelen meg-támodván, a' benne lévő 150 fegyveres Törököket, kik ugyan vakmerőképpen óltalmazták magokat, rész-izerént le-appritotta rész-szerént a' Drina vizébe fulasztotta: oda fúládott az ő Vezérjek Musztafa Aga-is a' Zászló-tartójával Ibrahimmal edgyütt. Innen az említett Vujadinovits 10 eleven Törököket 28 Afzszonyokat, 39 gyermekeket, egy Zászlót, 40 lovakat, 100 darab szarvas-marhákat, és 800 juhokot hozott vissza győzedelmének jeléül. Ezen kívül talált ottan a' tömlőtzen fenekén 14 Keresztyéneket, kiket a' Török rabságából ki-szabadított; ezek szegények igen sokféle Pogányi kegyetlenséggel illettettek vala rabságokban. A' tsatatás közben esett lövöldözéstől mind a' két falu meg-gyúlván, egészen porrá és hammúvá égtenek, mellyekben az el-fogattaknak mondása-szerént igen sok Török Afzszonyok és apró gyermekek égettek-el, kik az épületekben elbújva valának: ezeket Vujadinovits nagyon sajnálotta. Réztünkrol itten tsak 5 esett-el, és 4-en kaptak sebeket, a' többivel pedig és az említett nyereséggel Vujadinovits még azon napon Vallyeva-felé vissza indult, a' hová bántódás nélkül meg-is érkezett. — Hogy Muszka Generál Gr. Soltikov, a' Hertzeg Kóburg Sergéhez tsatolta magát, már ez előtt meg-irtuk, hasonlóképpen Generál Elmpt Sorokkánál, és Generál Ráminszki Raskovtzenél a' Dnizteren által-jöttek, és Generál Románzovnak több Sergei-is érkezöbe vagynak. (**)

Egy Moldovából a' Tsatazó-piatzról érkezett különös Tudósítás. — Kedves Szatsvaim! — Im az Urnak barátságáa és ígéretem kötelez, hogy a' Moldovában esett tsatáinkot ezen papirosra jegyezzem. En állok itten az első gyalog Székely Regimentel és töllünk egy osztály Székely Húszárokkal. Májusnak 19-dikén Toxinra, melly Moldovában Havafel földi felöl a' leg-szélső Város (én tsinalván az Avan Gárdát) rá-ütöttünk, a' Törököket belölle kiverjük, a' Vároft Elés-házaival edgyütt el-foglaltuk



tuk ; de mint a' Kigyó , hogy farka vágását nem felejtí, ugy ez-is ujjabb erőt szedvén-ölvve, Juniusnak 4-dikén ránk ront, és sok károkat okozta: ekkor valójában szerentsétlenek valánk ; mert a' Városból vízfíza-vert, mellyet a' szörnyü erönek szemlélésére magunk önként tselekedénk, hogy magunkat 24 órára vízfíza-vonók; de ujjolag parantsolatot kap Komendánsunk Horváth Obester, hogy helyre álljunk, és meg-is indulánk Jun. 19-dikén 's menénk az nap 8 órányit. Más nap hajnalba felkelvén (hól megint a' Lovoság tsinálta az Avánt-gárdát, kik között Kap. B. Szentkeresztí, Fő Hadnagy Pelei és Bánfi valának az elsök,) 9 ora tályban, midön egy szoros úton tsak kettejével mehettünk, reánk üt az ellenség; Kapitány B. Szentkeresztít, fő Had. Peleit és Bánfit 40 emberekkel edgyütt elszakasztja a' traptól, és tsalogat Urityestig, mely falu ide tsak fél-ora vala, azonban hátra küld Kapitányunk segittségért; de hát az egész Trappot sohólt sem lehet találni, a' honnan ösztán mi-is kezdök magunkat hátra vonni egy Belka nevü faluig, hól tsak a' vala szerentsénk, hogy mindenütt olly keskeny úton kellett mennünk, hól, az ellenség kevés vóltunkat észre-nem vehette. és tsak tartozkodva jött utánunk. De a' midön a' Tatros folyó vizén által-mentünk, ekkor kezdi kétszereztetni gollyóbífsának reánk való szorását, hól a' B. Bánfi lovát éppen a' viz-parton keresztül lövék, sok közemberekkel edgyütt, és a' Kapitány B. Szentkeresztít-is edgy gollyóbífsal meg-sebesíték. Innen meg-indulánk sebes truppa, és mint fellyebb irám, Belkáig huzók magunkat, mely Urityesthez képest menvén 3 órát télzen. Itt kapjuk Török János Székely lovas fő Hadnagyot 20 emberrel Comandóban állani; kinek vala jobb kedve, mint ennek, hogy bennünket láthata; mert ha oda nem érkezünk vala, ő mind Komondójával edgyütt egy lábíg el-vesz vala. Buka előtt fél-orányira mező lévén, itt az ellenség kevés vóltunkat meg-látta, és



ugy rohana reánk, mint a' Vad-állot; de ugyan
 csak bé-kapánk a' faluba, a' kaput bé-tevök, és
 ugy tüzelénk egy-másra: azonban érkezik Vajda
 Székely gyalog Kapitány; ki a' Reg. Bágásiájához
 vala 40 emberrel rendelve, segítségünkre. De a'
 Törökök 600 lévén, mind Nátoliai ki-vállogatott
 lovalok, mi pedig csak 100; fel-kerülének a' hegy-
 re, a' kertet le-húzták, és minden részről körül ve-
 vének. Ekkor Fő-Hadnagy Pelei mondja K. B.
 Szentkeresztinek: Kapitány Uram! már többen vagy-
 nak hátul mint elöl; itt nints egyéb hátra, ha-
 nem hogy kardal nyittsunk utat. Rajta hát fiaim!
 felel a' Kapitány! Kardot ránt a' Székely Húszár-
 ság; mely bátorságot látván az ellenség, két-felé
 húzá magát, és utat adának; de azonban két-felől
 puskáznak vala keményen oldalunkba. Fő-Had-
 nagy Pelei Urnak-is a' jobb Kengyelét meg-lövék;
 de szerentsélen; mert maga épségben marada. U-
 gyan ezen Hadnagy Urnak edgyik Paripája farban
 2 gollyóbíft kapa. A' fő Hadnagy Török Ur lová-
 nak-is a' fülét keresztül lötték, ugy, hogy ha mó-
 di vólna a' ló fülen-függő, már most akaszthatna
 beléje. Itt el-vezze Vajda Kapitány mind a' 40 em-
 berével. Mi húztuk magunkat még egy órára hát-
 ra. Itt reájok kezdének ágyuzni, és ugy térének-
 meg. Török János sem vólt háládatlan a' meg-
 szabadításért. Itt a' Tisztek nem csak az, hogy
 jól igazgatták alattok valóikat, sőt jó példával
 mentek előre lövéssel és vágással. A' megjegyzés-
 re méltó, hogy az egész Regiment Bágásiáját itt
 mi vevök-meg a' Töröktől. El-vezett itt helyben
 182 Török és 8 szekér sebelseket vittenek-el; kik
 közül más nap Krutsánál el-temettek 72-töt. Kö-
 züllünk esett-el 26 ember és 30 ló. Ezen tsata tar-
 tott reggeli 9 órától fogva délutánni 2 óráig. Vaj-
 da Kapitány Ur 40 embereivel ide nem értetik. Ely
 jó egélségben kedves Szatsvaim: — Generál Fábris
 Jalsi alatt 2000 Törökön halálos eret vágott a'
 Húszárokkal — ezt hólnap látjuk.